

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію Дроздової Олени Олегівни

«ТВОРЧА СКЛАДОВА ТЕХНОЛОГІЇ

ГІТАРНОГО ВИКОНАВСЬКОГО МИСТЕЦТВА»,

представлену до захисту на здобуття наукового ступеня

кандидата мистецтвознавства

за спеціальністю 17.00.03 — музичне мистецтво

Протягом останніх десятиліть в українському музикознавстві значно актуалізується проблематика гітарного мистецтва. В цьому ракурсі дисертація Олени Олегівни Дроздової є органічним продовженням наукових пошуків відомих представників вітчизняного виконавства – Миколи Михайленко, Костянтина Чечені, Володимира Доценка, Тимура Іваннікова, Євгена Мошака, Олени Хорошавіної, Олексія Жерздева, Олександра Кригіна, Вікторії Ткаченко, Ганни Тихонравової, Ференса Берната, Вікторії Сидоренко, Анатолія Коваленка.

Наукову новизну роботи визначає сконцентрованість на комплексному мистецтвознавчому осмисленні феномену музичної творчості. Дослідницею вперше обґрунтовується ідея вивчення духовної складової гітарного виконавства з позиції технологічної процесуальності та проводиться аналіз змістовних складових дефініції «мистецтво виконання музичного твору», яка розуміється з позиції «неоднозначного поєднання як мінімум трьох складних понять» (с. 19).

В дослідженні О.О. Дроздової набуває подальшого розвитку і вивчення історіографії лютневих творів як джерельного фонду гітарного репертуару.

Теоретичне значення роботи полягає в увиразненні уявлень в комплексі багатовекторної роботи виконавця (не лише гітариста) над реалізацією образної змістовності музичного твору, як своєрідного увічнення духовного прояву людського буття.

Позитивною стороною дослідження є опора на ґрунтовні положення філософії, естетики, психології, історії та теорії музичного мистецтва. Звідси

витікає і універсальність викладених в дисертації положень. Наприклад, запропонована описова модель структури реалізації технології мистецтва виконання на гітарі (пункт 2.2.4), що містить «в узагальненому вигляді етапи, типові в практиці роботи гітариста» (с. 156) може використовуватися (навіть без адоптації) для фахівців кожної виконавської спеціалізації.

Дисертація написана доступною мовою, але в деяких фрагментах тексту, нажаль, використовуються часті повтори слів та словосполучень. Окремі структурні елементи (наприклад Розділ 1 та пункт 2.2.2) рясніють цитатами; місцями негативно вражає їх масштабність (наприклад, на с.83-84 наведено два великих абзаци без сумніву значущих висловлювань А. Сеговії). Втім вживання в роботі більшості цитат уявляється доречним.

Вважаємо, що для зручності сприйняття тексту, викладеного в пункті 2.1.2 «Гітарні технології шкіл XVII–XX століття і сучасні», було б доречним конкретизувати поясненнями варіанти написання та змістовні значення зворотів зі словом «школа».

Неясність спостерігаємо й при описанні конструктивних особливостей інструментів-попередників гітари. Зокрема відчувається необхідність роз'яснення фрази «Настроювання лютні XVI століття можна порівняти з настроюванням віуели, звичайна висота звуку на третину вища, ніж у сучасної гітари» (с. 67).

Список джерел та використаної літератури свідчить про обізнаність дисертантки з проблемою дослідження, але, нажаль, ідеї, висвітлені в деяких його позиціях не відображені в тексті представленої до захисту роботи та навідь у переліку праць, що склали теоретичну базу дослідження. Маємо на увазі дисертацію В. Ткаченко, присвячену виявленню специфіки музичного мислення у стилях гітарної творчості 1880-1990 років, на окремі положення якої, на наш погляд, було б доречним спиратися при викладенні матеріалу пункту 2.2.2 («Уявлення у виконавстві як фундаментальна складова творчих компонентів гітарного мистецтва»). Отже з прохання прокоментувати дане зауваження пропонуємо почати дискусію.

Наступні питання стосуються конкретизації критеріїв відбору матеріалу дослідження. Він, як вказано авторкою на с. 21, містить «трактати і школи гри на гітарі XVI–XXI століть, музичні твори для гітари, що відображають розвиток технологій виконавства». Вочевидь, що в пошуках «описів та рекомендацій з осягнення творчого підходу до кожного з елементів освоєння мистецтва виконання» (с. 59), були опрацьовані не лише ті посібники, які охарактеризовані в тексті дослідження. Звідси витікає прохання назвати:

- 1) загальну орієнтовну кількість посібників вказаного періоду (тобто XVI–XXI століть);
- 2) число праць, охарактеризованих в тексті дослідження;
- 3) та перелік проаналізованих музичних творів.

Викладені зауваження та питання не впливають на загальне позитивне враження від дисертаційного дослідження О.О. Дроздової, практична вагомість результатів якого полягає у розробці напряму роботи над фундаментальною складовою виконавського комплексу – музично-слуховими уявленнями.

Також, стосовно вражень щодо практичного значення роботи, вважаємо, що окремі положення дисертації доречно використовувати не тільки оновлюючи методичні підходи до викладання дисципліни «Фах» (зокрема підрозділ 2.2), а і у якості матеріалів курсів «Музична інтерпретація» (підрозділи 1.2, 1.3), «Виконавський аналіз музичних творів» (пункт 2.2.2), «Історія виконавського мистецтва» (підрозділ 2.1).

Впевнений професійний підхід, тобто успішна педагогічна практика, яка, без сумніву, містить експерименти щодо апробації основних положень досліджуваної проблеми, забезпечує високу міру довіри до наукової діяльності О. О. Дроздової. Досвід викладання дослідницею основ гітарної виконавської майстерності є своєрідним фундаментом достовірності викладених теоретичних положень, результатів та висновків.

Підсумовуючи, зазначимо, що всі поставлені автором завдання благополучно реалізовані. В авторефераті достатньою мірою відображений зміст дисертації. Позитивно характеризується і ступінь апробації основних положень роботи, що досить повно висвітлені в наукових публікаціях (14 одноосібних, з яких 6 – у вітчизняних фахових виданнях, 1 – у міжнародному наукометричному періодичному виданні) та на міжнародних та всеукраїнських конференціях.

Загалом дисертація **Дроздової О. О. «Творча складова технології гітарного виконавського мистецтва»**, подана до захисту за спеціальністю 17.00.03 — музичне мистецтво, відповідає всім вимогам, а її авторка заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата мистецтвознавства.

Кандидат мистецтвознавства,
доцент, зав.кафедри «Народні інструменти»
Дніпропетровської академії
музики ім. М. Глінки

Н.В. Башмакова

Підпис Н.В. Башмакової засвідчую
Старший інспектор відділу кадрів
Дніпропетровської академії
музики ім. М. Глінки

Н.В. Мельникова